

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Taxa de import la grâu

„Monitorul Oficial” din 10 Iunie crt. publică decretul prin care taxa vamală de import la grâu, până la noua dispozițiune, a fost fixată la lei 160 de sută de kgr.

Dispozițiunile acestui decret au intrat în vigoare pe ziua de 8 Iunie cor.

Tariful de mărfuri C. F. R. și tariful vamal

O comisiune, prezintă de d. ing. Cezar Mereuță, subdirector general C. F. R., lucrează la reducerea actualului tarif local de mărfuri al C. F. R.

Odată cu reducerea proiectată, tariful de mărfuri al căilor ferate va fi pus în concordanță cu noul tarif vamal, ce se întocmește, în momentul de față, la ministerul de industrie și comerț.

Mărfurile scoase la licitație de căile ferate

Direcțiunea generală a căilor ferate a decis ca pentru vânzarea mărfurilor din licitații,

când suma obținută la vânzare este mai mică de 5000 lei,

procese verbale să fie prevăzute cu un timbru de 6 lei, iar când vânzarea trece de 5000 lei să se aplice un timbru de 12 lei.

Persoanele asupra cărora s'a adjudecat licitația, vor prezenta o chitanță, a leării număr se va nota în corpul procesului verbal și prin care se va constata că

au plătit impozitul proporțional de 25 la sută

la administrația financiară su percepția din localitatea respectivă.

Deasemeni vor mai plăti stației o taxă de înregistrare de 6 la sută.

Exportul vinurilor

Printr'un jurnal al Consiliului de miniștri, publicat în „Monitorul Oficial” din 11 Iunie crt. s'a hotărât că exportul vinurilor din România se poate face numai în baza unei autorizațiuni speciale liberate de ministerul domeniilor.

Fiecare transport de vin destinat exportului trebuie să fie însoțit de buletinul de analiză respectivă și de câte o probă sigilată.

Organele CFR vor primi la încărcare, cu destinație pentru străinătate, numai așele transporturi de vin, cari pe lângă celelalte formalități vor îndeplini condițiunile de mai sus.

Augustus elsején léptetik életbe az új vámtarifát

A vámtarifával egyidejűleg megkötö a kormány a kereskedelmi szerződéseket is — Tizenöt-husz százalékkal szállították le az egyes importtarifákat

Az új vámtarifa elkészítésének munkálatai a napokban befejeződnek. Az előkészítőbizottság nagyrészt már lefolytatta az érdekeltekkel a módosítások iránti javaslatok tárgyalását és a teljesen kész vámtarifa

még e hét folyamán kerül a legfőbb vámbizottság elé.

Amint mértékadó helyről értesülünk, az új vámtarifa augusztus elsején fog életbelépni.

Az érdekeltek sürgetésére a kormány megkötö az előkészületeket, hogy a vámtarifával egyidejűleg a Romániával kereskedelmi kapcsolatot

fenntartó államokkal megkötö a kereskedelmi szerződéseket. A vámtarifa tulajdonképpen már

a kereskedelmi szerződések alapját fogja képezni.

Éppen ezért a vámtarifában már nem fognak módosításokat eszközölni, hanem minden állammal individuálisan megkötött konvenció fogja szabályozni az esetleges vámkedvezményeket. Az új vámtarifában általában mintegy 15—20 százalékkal redukálták az import tarifákat, sőt vannak egyes cikkek, amelyeknél a tarifaleszállítás ennél is nagyobb.

Incheierea lucrărilor revizuirii tarifului vamal

Reduceri de 15—20% în noul tarif vamal, care se anunță a intra în vigoare în August — Chestia convențiilor comerciale

Redactarea noului proiect al traficului vamal este pe sfârșite. Tratatulele ce se due încă vor fi terminate că, noul tarif va fi împărțit săptămâna viitoare celor interesați.

Proiectul va fi apoi supus judecării comisiei superioare vamale.

Noul tarif vamal va intra în vigoare, după toate probabilitățile, la 1 August a. c.

In legătură cu noul tarif interesează foarte mult chesitunea convențiilor comerciale cu statele Europene. Se știe că toamai această nevoie a determinat guvernul să vie cu tariful vamal încă în sesiunea parlamentară

actuală.

După informațiunile noastre pe viitor

tariful vamal nu va mai cuprinde taxe sau reduceri

pentru țările cu cari vom încheia convenții comerciale.

Reducerile se vor reglementa prin convenții speciale tarifare cu fiecare stat aparte.

In noul proiect

taxele vamale sunt reduse între 15—20 la sută

față de cele actuale. Sunt, însă, articole cari au suferit reduceri și mai însemnate.

Felemeli a Banca Națională a nagyváradi bankok reeskomptját

Nagyvárad gazdasági válságát súlyosbította a Banca Naționalănak szűkkeblű reeskompt-politikája. A Banca Naționalănak gondoskodnia kellett volna, hogy a határszéli városban a kereskedelem és az ipar kelő mennyiségű és olesó visszleszámitolási hitelt kapjon.

Ez a támogatás még a legutóbbi időig sem következett be. A jegybank legutóbbi közzétett mérlege szerint

Nagyvárad 60—65 millió lejnyi visszleszámitolási hitelt kap, ami a kevésnél is kevesebb.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok most újabb energikus akciót kezdett a város visszleszámitolási hitelének növelése céljából. Ennek az ak-

ciónak — amint értesülünk — meg is lesz a kellő hatása. A Csarnok ugyanis Lapedatu János volt pénzügyminiszternek, a Banca Națională igazgatójának figyelmét hívta fel a helyzetre. Lapedatu átvizsgálta a kérdésre vonatkozó összes adatokat és azoknak pontos ismeretében megígérte, hogy a helyzetet, amelyet ő is igazságtalannak tart,

rövidesen segíteni fog.

Sőt konkrét módon kijelentette Lapedatu, hogy több nagyváradi pénzügyintézetnek, így: a Biharmegyei Takarékpénztárnak, a Nagyváradi Agrár-takaréknak, a Polgári Takaréknak és az Industria Banknak visszleszámitolási hitelét rövidesen már fel is fogja emelni.

Rácz Gyula vezérigazgató megvált az aradi Kötszövő-gyártól

Rácz Gyula, az aradi Kötszövőgyár alapítója és éveken keresztül vezérigazgatója, megvált állásától. A gyárat Rácz Gyula annak idején fivérével, Rácz Sándor dr. ügyvéddel együttesen alapította. A részvényesek egyik része idővel a Banca Românească tulajdonába ment át, amely tárgyalásokat folytatott Rácz Gyula vezérigazgatóval a birtokában levő részvények átengedése ügyében. Erre vonatkozólag most megförtént a megegyezés, a bank megvásárolta Rácz Gyula részvényeit, ezenkívül pedig tekintélyes végkielégítést is folyósított számára. Rácz Gyula — mint értesülünk — egy külföldi nagy pénzcsoporttal együtt új, hasonló gyárat alapít Aradon.

Garanciák a CFR árlejtéseknél

Az államvasutak igazgatósága fontos döntést hozott. Ugyanis az államvasutak szállítóinak sorában sokan vannak, akiknek a vasút még tartozik, azonban újabb árlejtéseken vesznek részt. Az igazgatóság most úgy döntött, hogy azok a pályázók, akiknek a vasút tartozik, nem kötelesek biztosítékot vagy bánatpénzt letétbe helyezni és a vasút a tartozását tekintti az árlejtés során letétbe helyezett biztosítéknak.

Beszüntette fizetéseit a budapesti Magyar Földhitelbank

A Magyar Földhitelbank, Budapest egyik legtekintélyesebb középbankja, szerda reggel nem nyitotta ki pénztárát. A bank főleg parcellázási ügyekkel foglalkozott. Elnöke Paupera Ferenc Magyarország egyik legkitünőbb bankszakembere. A bank egyik igazgatója a sajtónak kijelentette, hogy pillanatnyi nehézségek vannak, amivel a piacra dobott részvények fölvétele nagy tőkét emésztett fel, három nagybank azonban már folytatja a tanácskozásokat és föltétlenül kimentik a Földhitelbankot pillanatnyi zavarából, hiszen aktívái messze felülmúlják a passzívákat. Legújabb jelentések szerint a délelőtti folyamán a bank pénztárát már ki is nyitották, úgy hogy az ügy valószínűleg már is tisztázódott.

SĂPTĂMÂNA

Guvernul austriac a făcut apel la regionalele economice, pe cari le-a întrebat, dacă doresc revizuirea legăturilor economice româno-austriace și dacă o doresc, ce modalități cred necesare în acest scop.

Relațiile comerciale austro-române au la bază foarte convenabile tarify și revizuirea ar fi o nouă convenție tarifară.

Cercurile industriale austriace sunt de părere, că Austria deocandată să nu inițieze o nouă convenție tarifară, ci să aștepte, până ce România încheie convenții și cu alte țări.

Revizuirea o urzitează cercurile agrare, cari reclamă o mai intensivă protecțiune vamală.

Moara su Aburi din Senteșul-Nou, fosta proprietate a latifundiarului Nagy, a ars zilele aceste.

Incendiul izbucnit dimineața, în decurs de câteva minute a distrus întreg edificiul, încât numai construcțiile laterale au putut fi salvate.

Intregul aranjament al morii a ars, împreună cu 3 și jumătate vagoane cereale.

Daunele se cifrează la peste trei milioane lei, cari se restituie din asigurări.

„Monitorul Oficial“ într'un număr din zilele aceste, publică noua taxa vamală, care s'a stabilit pentru importul grâului, urcându-se dela 6 la 10 mii lei.

Noua taxă vamală a intrat în vigoare luna aceasta.

Fabrica de Bomboane și Ciocolată „Manna“, proprietatea dlui Geza Ferenczy în Turda, a primit avantajile legii penincurajarea industriei naționale.

Decizia a fost publicată în „Monitorul Oficial“ din 10 Iunie a. c.

Intr'un număr al ziarului am anunțat, în legătură cu bilanțul publicat, că în prezent, capitalul marelui întreprinderi „Casa Noastră“ din Sătmă, se cifrează la peste 70 mii lei, împreună cu rezervele.

În legătură cu comunicatul, suntem avizați, că actualmente capitalul societății „Casa Noastră“, se cifrează precis la 73.400.000 lei, împreună cu rezervele.

În primele patru luni ale anului în curs, exportul României a atins suma de lei 6.112.810.836, (8.068.786.986 în 1928), iar importul 9 miliarde 30.636.923 lei (10 miliarde 795.125.451 în anul 1928.)

Balanța este deficitară în 1928 cu L 2 miliarde 917.826.087 față de 2 miliarde 725.338.465 lei în 1928.

Diracțiunea societății de Asigurări „FRANCO-ROMÂNĂ“ în ultima adunare a cooptat în comitetul de conducere pe Dni C. ARGETOIANU, senator, fost ministru, pe dl. C. ANGHELESCU deputat, fost ministru, director general al „Băncii Urbane“, pe dl. R. FRANASOVICI, deputat, fost ministru și pe dl. V. TONCESCU, deputat.

Fabricanții de licheruri la Ministerul de Finanțe

Cu ocazia urcării taxelor pe consumație, după cum se știe, s'au unificat și taxele de consumație a răchiurilor de fructe. Totodată s'a perceput și

o taxă de 5 procente ad valorem fără deosebire de gradul de alcool al acestor beuturi spirtoase.

Sindicatul Fabricanților de Licheruri, în noua situație, a cerut, ca să se treacă în impozite plusul, care s'a incasat peste 5 procente ca taxă ad valorem.

Dni Ion Bing din Arad, Filip

Schwartz din Timișoara și Camil Steuer din București, în această chestie s'au prezentat la dl Mihai Popovici, ministrul de finanțe, care a îndrumat delegația la dl Simionescu, secretar general, cu care au urmat tratative.

În urma tratativelor întreprinse, se crede, că

se va soluționa cererea fabricanților de licher

ca să nu se intenteze acțiune civilă pentru incasările ilegale.

Julius 1-től a svéd tröszt adminisztrálja a romániai gyufagyárakat

A Schröder, svéd gyufatröszt adminisztrátora Bukarestbe érkezett. Schröder bukaresti utjának célja az, hogy a kormánnyal megbeszélje a gyufagyárak átvételének módjait. A Popovics Mihály pénzügyminiszter által Párisban kötött egyezmény értelmében 1929 július elsejétől kezdve a romániai gyufagyárak adminisztrálását a svéd gyufatröszt veszi át. Az átvétel előkészületei már hónapok óta folynak és Schrödert rövidesen követni fogják azok a köztisztviselők és szakmunkások, akik a bukaresti, kolozsvári és temesvári gyufagyárakban nyerne elhelyezést.

Az a 30 millió dolláros kölcsön kifizetése, amelyet a tröszt Romániának folyósít, augusztus 1-én válik esedékessé.

Banca Românească a cumpărat restul de acțiuni dela Fabrica de Impletituri și Tricotage din Arad

Prin eșirea dlui Iuliu Rätz, fost director general al fabricii Banca Românească a devenit singurul proprietar al fabricii

Correspondentul nostru din Arad ne informează despre o nouă tranzacțiune, care a avut loc între Banca Românească în calitate de detentor majoritar a acțiunilor Fabricii de Impletituri și Tricotaje din Arad și între d. Iuliu Rätz, fostul director general și fondator al acestei fabricii. Între banca ce mai înainte

deținea 75 procente din acțiunile acestei fabricii

și între d. Rätz s'a încheiat o tranzacțiune, banca cumpărând pachetul de acțiuni, din proprietatea dlui director

general Iuliu Rätz, astfel, că

Banca Românească prin această tranzacțiune devine singura proprietară a Fabricii de Impletituri și Tricotage din Arad.

Odată cu această tranzacțiune direcțiunea fabricii în vederea intensificării producției a reorganizat atât serviciul comercial, cât și cel tehnic. Direcțiunea a angajat specialiști recunoscuți români, cari s'au specializat în această branșă la marile industrii similare din țările occidentale.

Ujabb nagyarányu csőd a temesvári piacon

18 millió passzívával fizetéképtelen lett az Ungár Ármin rövidáru nagykereskedő cég

A bányási piacot tegnap óta ismét egy nagy feltűnést keltő csődbejelentés tartja izgalomban. A gazdasági válság legujabó áldozata Ungár Ármin temesvári rövidáru-nagykereskedő cég. Az eddigi megállapítások szerint a cég passzívái 16 millió lej tesznek ki 8 millió lej aktívával szemben. Ezen összegből 7 millió lej bankadósság és 9 millió lej különböző cégekkel szemben fennálló tartozás. Az Ungár Ármin cég bukása a temesvári piacon nagy konsternációt keltett. A cégnek elsőrangú összeköttetései voltak s a Bányáság egyik legnagyobb kereskedelmi bázisa volt. Remélik, hogy a cégnek sikerülni fog hitelezőivel megegyezni és a csődjelzés elkerülhető lesz.

Banca Internațională își înființează filiale în Banat și Ardeal

Banca Internațională, despre care am anunțat la timp, că s'a înființat zilele acestea în București, sprijinită de „Dresdener Bank“, „Amsterdamsche Bank“ londoneza bancă, „Hambros et Haies“, cu un capital de 500 milioane lei, își începe activitatea în scurt timp, înființându-și filiale și în Ardeal și Banat.

În consiliul de administrație a noiei bănci sunt și dni Franașovici,

Mitileneu și Manoilescu, pe lângă cari consorțiul strein este reprezentat prin dl Wietzleben, director general.

În Arad filiala s'a și inițiat, designându-i-se ca director dl Aurel Miclosi, un aderent al dlui Argetoianu.

În nouă bancă este cointeresată și societatea franceză „Hoeding“.

A H É T

Az osztrák kormány átiratot intézett a gazdasági kerületekhez, amelyben kérdést intéz aziránt, hogy kívánják-e a román-osztrák gazdasági kapcsolatok revizióját és ha igen, milyen módon gondolják annak keresztülvitelét. A két állam közötti kereskedelmi viszony ugyanis most a legkedvezőbb vámtelek alapján áll és a revizio célja egy új tarifális megállapodás volna. Az osztrák ipari körökben a za vélemény alakult ki, hogy Austria egyelőre ne kezdeményezzen új tarifális megállapodást, várja be, amíg Románia a többi államokkal megkötöti a kereskedelmi szerződéseket. A reviziót egyébként leginkább agrárkörökben sürgetik, akik az eddiginél fokozottabb vámvédelmet akarnak a maguk részére.

Az ujszentesi gőzmalom, amely Nagy Sándor földbirtokos tulajdona volt, a napokban leégett. A tűz a kora reggeli órákban ütött ki és percek alatt lángbaborította az egész épületet és csak a melléképületeket lehetett megmenteni. A malom teljes berendezése, valamint három és fél vagon buza a lángok martaléka lett. A kár meghaladja a hárommillió lejt, amelyből biztosítás útján egymillió lej megtérül.

A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli a buza új vámját. A vámot ugyanis a kormány tudvalevőleg hat-ezer lejről tizenhat-ezer lejre emelte fel. Az új importvám már életbe is lépett.

Ferenczi Géza tordai „Manna“ esokoládé és bonbongyára megkapta az iparpártolási törvény kedvezményeit, melynek jóváhagyását a Monitorul Oficial június 10-iki száma közli.

Egyik legutóbbi számunkban beszámoltunk a szatmári Casa Noastră S. A. mult évi mérlegéről és sajtóhiba folytán azt irtuk, hogy az intézet alaptőkéje a tartalékokkal együtt hetvenmillió lej. Ezt a közlést most azzal rektifikáljuk, hogy az intézet alaptőkéje a tartalékokkal együtt 73.400.000 lej.

Popovici Mihály pénzügyminiszter az italméresi engedélyek díjának emelésére nézve már döntött, amennyiben egyszakaszos törvényjavaslatot dolgozott ki, amely szerint az italméresi engedélyek díja a jövőben ötezer és harmincezer lej között lesz. A két összeghatár közötti díj nagysága az illető helyiség osztályozásától függ.

A FRANCO ROMÂNĂ BIZTOSÍTÓ igazgatósága legutóbbi ülésán kooptálta ARGETOIANU C. szenátort, v. minisztert, ANGHELESCU C. képviselői, a képviselőház elnökét, a „Banca Urbana“ eezérigazgatóját, FRANASOVICI R. v. államtitkár, képviselőt és TONCESCU V. ügyvéd-képviselőt.

Conducătorii Sindicatului Spirtului au fost atacați pe nedrept

**Adunarea generală a Sindicatului Spiritului, va
avea loc în 25 Iunie a. c.**

Sindicatul Spiritului și-a convocat adunarea generală pe ziua de 25 Mai a. c. însă data a fost amânată subit pe ziua de 25 Iunie a. c.

În legătură cu amânarea adunării generale, unele ziare au publicat diverse atacuri la adresa conducătorilor Sindicatului Spiritului.

Atacurile însă s'au dovedit nebazate și chiar nedrepte

după cum se poate constata și din activitatea conducătorilor acestui Sindicat, care a căutat să apere cu insistență interesele membrilor săi, evidențând

marele avantajii, pe cari prin produsele de spirt le realizează Statul

atunci, când guvernele cautau și caută să stânjenească activitatea acestei industrii importante.

Se știe că la nici un capitol din bugetul Statului, veniturile n'au scăzut în proporție atât de mare, ca la capitolul spirtului.

Se evaluează la vreo

Opt miliarde deficitul Statului la impozitul asupra spirtului de cereale

în ultimii trei ani.

De unde în 1927, Statul a încasat circa 2 jum. miliarde lei din taxa pe băuturi spirtoase,

anul acesta veniturile pe spirt au fost evaluate la 500 milioane lei.

Și totuși în primele 5 luni s'a încasat d'abia 150 milioane, de sub cifra prevăzută.

Se anunță că Ministerul de Finanțe az fi luat măsuri severe pentru intensificarea controlului fabricațiunei spirtului, astfel ca fraudele să fie preîntâmpinate.

Aci se cuvine o clarificare a chestiunei.

Nu poate fi vorba de un control mai aspru al fabricilor sistematice de spirt, existente în țară, pentru că acest control există și nu de aci provin pagubele ce înregistrează fiscal din fraudele asupra spirtului debitat în țară.

Sub actualul regim al spirtului, din cauza taxei exagerate pe spirtul de cereale,

se desvoltă tot mai mult fabricațiunea spirtului clandestin,

care nu plătește nici un impozit fiscal, putând astfel concura și în lătura de pe piață producțiunea fabricilor sistematice de spirt.

Funcționează în țară peste

50.000 cazane pentru fabricarea spirtului, rudimentar și absolut neigienic

care aprovizionează satele și orașele țării.

Producția acestor cazane, răs-

pândită în toate unghierile țării, nu se poate controla cu un inspector și trei controlori.

De aci rezultă enormul deficit ce se semnaleză în bugetul Statului.

Fabricile mari, cari până anul trecut, erau în număr de 200, au vândut din ce în ce mai puțin.

Controlul, ori cât de sever, trebuie să se mulțumească cu această constatare și să observe încasarea taxelor raportate la cantitățile strict vândute.

Din aceste 200 fabrici, ca o consecință a concurenței spirtului clandestin, nu mai funcționează astăzi decât 60.

Restul și-a suspendat activitatea.

Problema nu este deci aceea de a se controla cele 60 fabrici cunoscute și în funcțiune cari nu se pot eschiva dela plata taxelor către stat.

Problema reale este de a se găsi mijloacele și posibilitățile

de control necesare, pentru impunerea celor 50.000 cazane clandestine din țară.

Aceste din urmă, plătind și ele în mod efectiv, taxele stabilite asupra alcoolului, nu vor mai fi în măsură de a concura fabricile sistematice, al căror control este totdeauna sigur și lesnicios.

Producția claneestină ar dispărea în acest caz, făcând loc celei controlată, care și-ar spori desfacerea în limitele cantităților fixate de legile în vigoare, astfel că în mod mecanic

veniturile Statului, din spirt, ar reveni la normal.

Când Statul, face astăzi atatea sforțări pentru a recupera un eventual deficit de două miliarde ce se prevede pe exercițiul în curs, ce poate fi mai puțin decât această soluție, care are toate avantajile:

combate în mod efectiv fraudă, restabilește activitatea unei industrii inutile prigonită

și sporește în mod real veniturile foarte importante ale Statului.

Az „Ageco“ Rt. magyaranyu fejlődése

Közel kétszázmillió aktívát mutat ki mérlegében az „Ageco“ Soc. Gen. de Agentură și Comerț S. A., amely az ország legnagyobb textilkereskedelmi vállalata

Junius 22-én tartja meg Bukarestben rendes évi közgyűlést az „Ageco“ Rt., amely az ország legnagyobb kereskedelmi vállalata. A részvénytársaság mérlege kitűnő rentabilitásról számol be. Az alaptőke az új emisszióval együtt

harmincmillió lej,

amelyhez 6.500.000 lej tartalékok járulnak. Az aktívát a mérleg is igen mérsékelten szerepelteti, ezzel is dokumentálva az „Ageco“ kitűnő megalapozottságát. Bukaresti üzletháza például mindössze 1.534.340 lejrel szerepel, az adósok számlája 56.963.638 lej, áruaktár 100.760.591 lej, ami

egyéb aktívakkal együtt 184.445.259 lejre szaporodik. A részvénytársaság

4.298.943 lej tiszta nyereséget mutat ki.

Az Ageconak Erdélyben és a Bánságban is vannak fiókjai, így Brassóban és Temesváron a Bohusi Posztógyár és a Prejmar Textilpar vezérképviselője, amely vállalatokkal együtt alapította újabb érdekeltségeit, a „Vestis“ brassói mintakollekció és szabókellékek vállalatot és a „Fibra“ konfekció és munkásruhagyárt.

Háromszáz bűnvádi feljelentés egy aradi biztosítóintézet ellen

Különös visszaélés a brassói „Poporala“ és a bukaresti „Poporului“ biztosítók nevével

Érdekes bűnvádi eljárás indult meg az aradi ügyészségen az *Asigurarea Poporala în Transilvania brassói cég fiókja ellen*. A feljelentők száma ma már háromszázra emelkedett.

A múlt évben történt, hogy az aradi Polgári Jótékonyági Egyesület kebelében kiházasítási csoportot akartak létesíteni, amely a tagoknak hozományt biztosított volna. A csoport azonban nem tudott megalakulni, mert a tervezett ezer tagból csak 700 jelentkezés történt. A csoport ekkor a bukaresti *Asigurarea Poporului* társasággal keresett érintkezést a tagok átvétele ügyében, de a megállapítás nem sikerült, mert a Poporului nem volt hajlandó

abba a kikötésbe belemenni hogy a tagok által addig befizetett pénzt továbbra is a kiházasítási csoport őrzi, viszont a csoport nem volt hajlandó bizonytalan kézbe kiadni azt a hatalmas összeget, amelyért tagjaival szemben felelősséggel tartozott.

A Poporului megbízottja, Chisman Benzil igazgató azonban mégis megcsinálta az üzletet — a saját szakállára. Értéstitette a csoport tagjait, hogy a bukaresti Poporului vette át őket és

megkezdte az inkasszót.

A tagok rendszeresen fizettek és befizetésükért a Poporului cégnyomásu nyomtatványokon kap-

tak elismerést.

Az idén kezdődött meg a kötvények kiadása, itt azonban már az Asigurarea Poporala din Transilvania

brassói biztosító cég fiókja szerepelt a nyomtatványokon.

A tagok nem vették észre a különbségeket, a „Poporala“ és a „Poporului“ között, annál kevésbbé, mert továbbra is Poporului nyomtatványokon igazolták befizetéseiket.

Az elmúlt hónapban váratlanul zavarok támadtak. A Poporala nem ismerte el a Poporului részére történt befizetéseket,

a felek hiába jelentkeztek, nem kaptak pénzt.

Megkezdődtek az első feljelentések, amit aztán tömegesen követtek a többiek. A feljelentések nyomán Ludoșan aradi vizsgálóbíró lefoglalta az intézet könyveit és elkoboztatta a vezető tisztviselők utlevelét. A könyvek átvizsgálására Petrescu Miklós, a Banca Romaneasca aradi fiókjának igazgatója kapott megbízást, aki ma terjesztette be jelentését a vizsgálóbíró elé. A jelentés szerint a nyilvántartások kezelésénél a legnagyobb hanyagság tapasztalható, a törvény által előírt könyvek legnagyobb része hiányzik. Az intézet vezetői

tudatosan károsították meg az üzletfeleket,

mert mindenkítől 4—5000 lejfel többet inkasszáltak, mint amennyi kötvényeik szerint esedékes lett volna. A könyvek közül hiányzik a pénztárkönyv, amit nyilvánvalóan szándékosan tartottak vissza a vizsgálattól. A szakértő maga kéri jelentésében a vizsgálóbírót, hogy a károsultak érdekében gyors intézkedéseket tegyen.

A biztosítók elleni vizsgálat — amint értesülünk — előrehaladott stádiumban van. A kihallgatások folynak és rövidesen várhatók azok az intézkedések, amelyeket a bűnvádi eljárás megkövetel.

A fizetésképtelenségek az utódállamokban

Az osztrák hitelezői védegylet közétette 1928. évi jelentését az utódállamokban történt fizetésképtelenségekről. 1927-ben Ausztriában 3232 kényszerregyezség és csőd történt, Csehszlovákiában 2996, Jugoszláviában 1060. Ez a szám 1928-ban Ausztriában 2663-ra (18%), Csehszlovákiában szintén 2663-ra (10%), Jugoszláviában 917-re (13,5%) csökkent. Csak Magyarországon mutatkozik emelkedés. Itt az 1927. évi 1314 kényszerregyezség és csőd szemben 1928-ban 1599 volt a kényszerregyezségek, illetve csödek száma. Romániára vonatkozólag pontos statisztika hiányában a Védegylet nem közöl adatokat.

Citiți „Lemnul“

Metoda întrebuintată la înființarea cadastrului și a cărții funduare din Transilvania și conclu- zia privitor la cadastrul și cartea funduare din viitor

Ing. cad. Petru Schulz

Șeful Inspectoratului Nr. 1. Geodezie Cluj.

Expunerea dlui ministru Mihalache în ședința consiliului tehnic al cadastrului, dela 29 Noemvrie 1928, conține între altele și următoarea moștiune:

„Guvernul se va sili curând, să putem trece la opera cea mare cadastrul țării și cărțile funduare.”

Privind ținta dorită a guvernului, se vedem care ar fi metoda, prin care am putea asigura în timpul cel mai scurt posibil și cu cheltueli cât mai minimale, datele corespunzătoare necesare, anume datele cadastrale și fonciare.

Pentru a putea pune bazele legii sau mai bine regulamentului legii în chestie, credem de bine a descrie de tot amănunțit, procedeul înființării Cadastrului și a Cărții Funduare din Transilvania.

Efectele acestor instituțiuni le cunoaștem bine, situația lor de azi este iar bine cunoscută, ca urmare cunoscând metoda, cum și în ce timp s'au făcut acelea, vom avea o bază, din care am putea trage concluziuni potrivite la înființarea Cadastrului și a Cărții funduare din viitor.

Importanța naționalo-economică a acestor instituțiuni era cunoscută de mult, în Franța s'a început înființarea lor deja în anul 1795, în Germania cu 18 ani mai târziu iar peste câțiva ani și în Austria.

Cadastrul din Transilvania se bazează pe Decizia Ministerului de Justiție din 18 Aprilie 1853, iar cartea Funduare pe decizia Ministerului de Justiție cu Nr. 264 din 25 Februarie 1870.

În baza deciziei din 18 Aprilie 1853 și în baza Regulamentului acestei deciziuni din 23 Iulie 1854 mai departe în conformitate cu Regulamentul pentru redactarea cărților funduare din 25 Februarie 1855, au început lucrările tehnice în anul 1855 pentru

înființarea cadastrului fiscal provizoriu

și s'au terminat în anul 1866, iar reambulându-se acestea date cadastrale în conformitate cu ordinul Ministerului de Justiție cu Nr. 254 din 25 Februarie 1870. s'au întrebuintat pentru

redactarea cărților funduare.

Executarea a avut următoarele faze:

- I. Lucrările geodezice
- II. Cadastrarea
- III. Redactarea cărților funduare.

L Lucrările geodezice:

Lucrările în chestie au avut 4 faze, și anume:

1. Triangulația fundamentală numerică.

2. Pregătirea hărții concrete și calculările suprafețelor.

3. Schițarea moșilor individuale și lucrările pregătitoare.

4. Pregătirea registrului parcelor.

Triangulația fundamentală numerică a executat-o Serviciul Geodezie din Budapesta în canavasul Sibiu, prin.

Ingineri geodezici

Canavasul „Sibiu” azi nu mai există.

Datele triangulare, executate de Serviciul Geodezie din Budapesta s'au folosit și de institutul militar — geografic din Viena, la cartografierea militară.

Coordonatele s'au pus la dispoziția Ministerului de Răsboi pentru o taxă stabilită de Consiliul de Ministrii.

Harta concretuală s'a bazat pe canavasul triangular fundamental numeric; rețeaua aceea s'a mai dezvoltat prin puncte triangulare grafice din ordinul al V-lea precum și prin puncte triangulare grafice din de detal determinate tot cu planșeta.

S'au ridicat șoselele, drumurile, căile ferate toate râurile și pâraiele, perimetriile tuturor lanurilor, perimetriile pădurilor, perimetriile complexelor mai mari de cultură deosebită și în sfârșit toate străzile, intravilanului, natural și perimetriile intravilanului. Scara era 1:7200 sau 1:14400'—

Toate acestea hărți concrete există și azi în arhiva Inspectoratului General, Geodezie și Cadastral pentru Transilvania Cluj.

După pregătirea hărții concrete s'au calculat și suprafețele concrete.

Atât ridicarea, cât și calcu-

larea suprafețelor s'au executat exclusiv prin.

Ingineri cadastrali

Vedem prin urmare că harta concretuală este o hartă precisă, dar nu detaliată, prin urmare și suprafețele concrete sunt bune.

Schițarea moșilor individuale și facerea lucrărilor pregătitoare le-au executat funcționarii inferiori, desenatori, pe cari locuitorii i-au numit crocari.

Crocarii în conformitate cu antistia comunală au numerotat casele precum și locurile fără edificii dar din partea antistiei comunale declarate de locuri de construcție, și aflătoare în interiorul perimetrului intravilanului, pe care l'a fixat inginerul cadastral prin harta concretuală.

După aceea s'a pregătit și conspectul caselor adecă a proprietarilor de casă sau a locurilor de construcție precum și alfabetical acestora.

S'a mai executat semnalarea cu movile și descrierea frontierei comunelor și a satelor; s'a mai pregătit și o schiță generală a lanurilor și numerotarea lanurilor, primind Nr. 1 în totdeauna intravilanul.

Efectuându-se lucrările pregătitoare a urmat schițarea moșilor individuale.

De pe harta concretuală s'a luat o copie pentru fiecare lan separat, copia aceea s'a mărit conform lipsei, prin pantografa s'au prin o altă metodă grafică corespunzătoare.

Schițarea s'a făcut pe teren, dar numai cu pași și cu ajutorul unei busole mici, iar suprafața respectivă s'a îndus sau după indicarea proprietarului sau după ochi.

Terminându-se tot lanul, suprafețele s'au adunat și s'au egalizat cu totaul suprafeței concrete stabilite de către inginerul cadastral.

Tot așa s'a procedat în lanul Nr. II., III. etc. până la capăt.

Fiecare moșie schițată, imediat s'a și numerotat.

Observăm că, în caz de a existat o ridicare, aceea s'a întrebuintat.

S'a mai pregătit și registrul parcelor; în acela s'a introdus, numărul și numele lanului, numărul topografic, numele proprietarului, ramul de cultură și suprafața precum și numărul casei proprietarului.

După executarea acestor lucrări a urmat cadastrarea propriuzisă, adecă clasificarea și evaluarea pământului din punct de vedere al venitului net cadastral care servește de bază impunerii agricole.

II. Cadastrare.

Inspectoratul pentru clasificarea și evaluarea pământului, primind lucrările tehnice, a identificat loturile din nou, le a clasificat, a stabilit venitul net cadastral, a pregătit cartea funduare cadastrală, alfabetical, fișele de posesie individuală, și sumariul lor.

Clasificarea și evaluarea pământului s'a executat exclusiv de funcționarii specialiști.

După aceea a urmat redactarea cărților funduare.

(Va urma.)

Lugoson állítják fel a Bánság második vámhivatalát

A lugosi Kereskedő Egyesület a szörénymegyei kereskedelmi és iparkamarával karöltve már évekkel ezelőtt mozgalmat indított a Bánságban egy második vámhivatal létesítése és annak Lugoson felállítására érdekében. Az egész Bánság export-import forgalmát ugyanis ezidőszereint csupán egy vámhivatal, a temesvári, látja el, melynek tulterheltsége és az a körülmény, hogy a Bánság szörényi részeiből való kereskedők és gyárvállalatok csak költséges utazások és napokon át tartó várakozások árán tudták áruikat vámolás alá juttatni, a Bánság közgazdasági életére rendkívül káros kihatással volt.

A bukaresti vámvezérigazgatóság a napokban közölte a lugosi kereskedelmi és iparkamarával a kormány elhatározás-

sát, mely szerint a Bánság második vámhivatalának Lugoson leendő felállítását engedélyezi, de azzal a feltétellel, hogy a vámhivatal beruházási és felállítási költségeihez a lugosi kereskedelmi és gyáripari érdekeltségűek 250 ezer lej hozzájárulást biztosítsanak.

A lugosi Kereskedő Egyesület és a Kereskedelmi és Ipar-kamara legutóbb megtartott ankétje alkalmával a kormány által kívánt hozzájárulást megszavazta és a 250 ezer lej lejegyzését azonnal meg is kezdte, miáltal a lugosi vámhivatal kérdése a végleges megoldás stádiumába is jutott. Illetékes körök szerint ezek után a lugosi vámhivatal már ez év őszén meg is fogja kezdeni a Bánság közgazdasági életében nagyjelentőségű működését.

Leégett a Resica falepároló telepe

Huszonötmillió lej a tüzkár

Resica északi határán terül el a falepároló részvénytársaság gyártelepe, amely denaturált szesz és metylalkohol készítésével, azonkívül acetón előállításával foglalkozik. A gyár egyike a legmodernebbül felszerelt üzemeknek és átlag két-ezer munkást foglalkoztat. A falepároló részvénytársaság resicai telepe közvetlenül a Resica-művek faraktárával, téglagyárával és központi villanytelepével szomszédos. A telepen hétfőn hajnalban az egyik éjjeli őr nagy füstgomolyagot látott feltörni. Azonnal fellármázta a telep tűzoltóságát, de már

a tűz egyre terjedt. A lángok gyorsan terjedtek épületről-épületre és tüzet fogott a telepen felhalmozott nagymennyiségű fa is.

Az előzetes vizsgálat megállapította, hogy minden valószínűség szerint a tűz valamelyik desztilláló műhelyben keletkezhetett, úgyhogy az egyik gép csapágya a nagy forróságtól tüzet fogott. Az sincs kizárva, hogy a tüzet rövidzárlat okozta.

A kár hozzávetőleges megállapítás szerint huszonöt millió lej.

A telepen a munka bizonytalan ideig szünetel, emiatt több száz munkás kenyér nélkül marad. A telep négy nagy külföldi intézetnél volt biztosítva tüzkár ellen.

öt pavillon lángokban állott.

Az acetontermékek hatalmas detonációval robbantak fel és

NOTE

*
Guvernul a mai cerut și alte noi sacrificii dela contribuabilii, cari și până acuma sângerău sub greaua povară a sarcinilor publice.

Intr'un recent consiliu de ministri, dl. Maniu, președintele consiliului, a declarat, că situația economică a țării este îngrijorătoare și din acest motiv se reclamă noui jertfe pentru regenerarea situației acestei țări.

Sacrificiile reclamate le va avea în sarcina sa populația: agricultorii, comercianții și industriașii, în formă de noi impozite și urcări de impozite.

Cetățenii nici actualele exagerate impozite nu le-au prea putut suporta, ci au fost nevoiți să-și reducă chiar și hrana, numai, ca să-și poată achita insuportabilele impozite, cari se cifrează la miliarde. Și cetățenii erau convinși, că mai mult nu li-se va cere, fiindcă nici nu se mai putea, nu era de unde.

Ba chiar se aștepta o reducere pentru ca să se dea posibilitate de trai și existențelor.

Așteptările s'au dovedit deci premature, acuma când în loc de reduceri ni-se precizează o nouă urcare. Aceasta este o tristă, dar reală constatare, care ne evidențiază trista situație, în care ne aflăm și care ne reclamă, noui sacrificii, pe lângă acele, pe cari le calificăm insuportabile.

Milioanele incasabile ale Băncii Naționale zac în buzunarele unor corifei politici și la CFR. iar sinecurile de asemenea ne mistuie considerabile sume. Și această risipă dominează pretutindeni.

Impozite noi, urcări de impozite și sarcini se trambitează pe toată linia și cine știe ce vom mai avea de întâmpinat.

Ar fi bine în tot cazul, ca să mai și primim ceva, nu să tot ceară și să fim nevoiți să tot dăm și de unde nu avem!

Cine urmărește cu atenție presa în special cea economică din streinătate, poate să constate zi de zi date statistice diverse și cari de cari mai variază.

Datele statistice publicate ne evidențiază clar situația economică, unele fiind chiar și însoțite cu comentarii.

Zilele aceste de pildă, în Austria a apărut o statistică, care evidențiază falimentele și insolvențele din statele succesoare.

În aceasta statistică, evident, comparativă se arată și falimentele și insolvențele din alți ani.

Statistica evidențiază, că din România nu are date precise. Noi anunțăm acest fapt, cu mențiunea, că ne-am obișnuit, ca România să nu prea figureze cu date în statisticele internaționale.

Nu exagerăm, dacă precizăm, că și acest fapt este o simptomă a chaosului, care dominează în viața economică din România.

Oficii statistice avem, dar cine știe în ce colțuri ale ministerelor zac prăfuite, desorganizate.

Desdăunarea deponenților dela Banca Unită din Arad

Zece procente pot spera deponenții — La toamnă se începe a se achita prima rată

În urma declarării falimentului Băncii Unite din Arad se părea, că deponenții nu vor primi mult din pretențiunile ce au avut la această bancă. Părerile aceste ca și în alte falimente, s'au dovedit juste, întrucât dl. Dr. Cornel Janicu, curatorul masei de faliment, a declarat, că

este speranță să primească deponenții cam la toamnă 4 procente din pretențiunile ce le au,

dacă se vor mai putea încasa din su-

mele ce sunt la debitori.

În total, nu este speranță, ca

să mai primească creditorii peste 10 procente

avându-se în vedere, că până în prezent s'au încasat numai 18 milioane, din cari 50 procente s'au cheltuit.

În situația actuală, creditorii din pretențiunile de 20—22 milioane, pe cari le are banca, abea se vor putea achita circa 10—11 milioane creditorilor.

Alapitalanul tãmadjãk a Szeszszindikãtus vezetõségét

Junius 25-én tartja meg közgyűlését a szindikátus

Megirtuk, hogy a Szeszszindikátus Rt. május 25-re hívta össze redes évi közgyűlését. A közgyűlést azonban váratlanul elhalasztották és azt június hó 25-én fogják megtartani.

Bizonyos sajtóorgánumok a közgyűlés elhalasztásával kapcsolatban támadást intéztek a Szeszszindikátus ellen. Hogy ezen támadások mennyire voltak tárgyilagosaak és következetesek, arra jellemző, hogy például az egyik ilyen cikk bevezetésében elismeri, hogy

a Szeszszindikátus közel két éves működése alatt mindent az igazságosság, méltányosság alapján kezelt,

elismeri azt, hogy a közgyűlés összehívásával kapcsolatban a kisebbségi részvényesek, illetve a kisebb szeszgyárak részére biztosította a szerzett jogok, mint amilyen például a tanácskozási, a szólás- és szavazati jogok gyakorlását, de már kétségbe vonja a közgyűlés elhalasztásával kapcsolatban a Szeszszindikátus Rt. vezetőségének jóhiszeműségét. A Szeszszindikátus és annak vezetősége az alapítványi támadással szemben nem szorult védelemre. Vezetőinek a kis gyárosokkal szemben tanúsított magatartása mindenkor olyan volt, amely megnyugtatólag hstott a kisgyárosok széles rétegére. Eltekintve attól, hogy a Garoflid-féle törvény által okozott rossz gazdasági viszonyok dacára az elmúlt évben a kisgyárak részére törvényesen megállapított kvótát túllépve nagyobb kiszállítási keretet biztosított a Szeszszindikátus a kisgyárak részére, minden alkalommal

készséggel teljesítette a kis szeszgyárak szociális kívánságait is,

mint amilyenek kölcsönök folyósítása, előlegek kiutalása a kiszállítások céljaira és mások.

Ha a megállapított kvótának csak ötven százaléka kihasználható lett volna az elmúlt évben, úgy egészen bizonyos, hogy minden vonalon és minden kategóriájú gyár a legteljesebb mértékben megelégedett lett volna a Szeszszindikátus működésével. Hogy azonban a megállapított kvótának csak bizonyos csekély töredéke volt kihasználható és kitermelhető,

ez nem a Szeszszindikátus hibája.

A Szeszszindikátus Rt. közgyűlésének május 25-ről való elhalasztása a kisebb gyárak érdekében történt, mert ezeknek legnagyobb része elmulasztotta azoknak a formalitásoknak a betartását, amelyek a közgyűlésen való részvételüket és szavazati jogukat biztosította volna. Hogy mód adassék a kisebb gyárosoknak arra, hogy a közgyűlésen minden jogukat gyakorolhassák, időt kellett adni a szükséges nyilatkozatok idejében való beküldésére. Az egyhónapos halasztás ezt a célt szolgálta.

Ha még megemlítjük azt, hogy a Szeszszindikátus az elmúlt évben

a kisgyárakat a törvényes kvótán felül 94 vagon többletszállításban részesítette

és leszögezzük azt, hogy az elmúlt évben tízenkét szeszgyár különböző okokból elvesztett kontingensét a Szeszszindikátus az erdélyi mezőgazdasági szeszgyárak között osztotta szét, úgy kétségtelen, hogy alapítványi a Szeszszindikátus Rt. és annak vezetősége elleni támadások.

FIGYELŐ

*
Ujabb áldozatokat kér a kormány a vérzőtestű, lerongyolt adóalanyoktól. A kormány legutóbbi minisztertanácsán Maniu miniszterelnök leplezetlenül tárta fel az ország aggasztó gazdasági állapotát és kijelentette, hogy a regenerációs törekvések sikere érdekében újabb áldozatokat kell követelnie a kormányynak. Ezeket az áldozatokat a polgárság, az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem újabb adók formájában fogja leróni. Az ország eddig is görnyedten vitte garasait és milliárdokra rugó ezreseit a kinestári pénzgyűjtő-helyekre és ha elvonta szájától a falatot, hogy eleget tehessen állampolgári kötelezettségének, legalább volt egy vigasza, hogy ez az áldozat teherbírásiának maximuma és többet követelni tőle nem lehet. Korai volt ez a szomorú beletörődés, mert inne még lehet új adókat, új bevételeket kisajtolni az elesigázott adóalanyokból. Szomorú ez a beharangozás nagyon, mert hiszen ezzel egyidejűleg ugyanesak leplezetlenül tárja elének a kormány azt az elképesztő gazdálkodást, amely az államháztartás, az állami javak körül folytak és folynak még mindig. A Banca Naționalănek behajkhatatlan millió fekszenek politikai korefeusoknál, a CFR-nél a felesleges tisztviselők ezrei nyelik az adóalanyok verejtékes garasait és ez a szellem vonul végig az egész vonalon. Az új adók új súlyos terheket, ugyszólván elviselhetetlen terheket jelentenek már és ki tudja, vajjon ez az újabb teherviselés nem-e fog megint elsikkadni a tíz év óta elpattogtatott igéreték labirintusaiban. Jó volna már kapni is valamit, nemesak mindig adni, adni.

Aki figyelemmel kíséri a külföldi, főleg gazdasági vonatkozású sajtót, nap-nap után találkozik a legkülönbözőbb, de a praktikusság szempontjából alig nélkülözhető statisztikai kimutatásokkal. Ezek a statisztikák pontosan feltüntetik a gazdasági viszonyokat bizonyos vonatkozásban. S vannak olyan statisztikák is, amelyek párhuzamot vonnak az egyes államok viszonyai között az azonos gazdasági kérdésekben. A napokban például Ausztriában jelent meg egy statisztika az utóállamokban bekövetkezett fizetésképtelenségek és esődökről és kimutatja, hogy az előző évekkel szemben a fizetésképtelenségek csökkentek-e vagy emelkedtek az illető államban. A statisztikából hiányzik Románia azzal a megjegyzéssel, hogy erre az országra vonatkozólag nincsenek pontos adatok. Ötletszerűen említjük fel ezt a precdenst, mert hiszen megszoktuk már, hogy a nemzetközi statisztikában Románia csak a legkritkább esetekben szerepel. Nem tuzozunk, ha azt állítjuk, hogy ez is egyik jellemző tünete annak a káosznak, amely végigvonul egész gazdasági rendszerünkön. Évekkel ezelőtt már tervbevette a kormány egy statisztikai hivatal felállítását, lehet, hogy ez a hivatal már működik is valamelyik miniszterium félreeső zugában, de a rendszer, illetőleg a rendszertelenség a régi és statisztikáink ma sincsenek. Legfőbb ideje volna ezen az állapoton is változtatni, mert hiszen általános az a felfogás, hogy ahol rendszer nincsen, — ott rend nem is lehet...

Értesítés!

Értesítem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok kész Homespuns sport-öltönyök

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaárúháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

Adunarea Generală a Băncii „Victoria“

Lucrările de asanare a institutului progresează Activitatea noii direcțiuni este dificilă din cauza lichidării vechilor afaceri dubioase — Excedentul profitului destinat pentru amortizarea creanțelor dubioase — La propunerea direcțiunii a noi, adunarea generală nu dat descărcarea direcțiunii vechi

— Dela corespondentul nostru din Arad —

În 8. Iunie a avut loc adunarea generală a vechiului institut arădan „Victoria“, la care au participat numeroși acționari vechi, cât și noi cari au dovedit un deosebit interes față de situația actuală a institutului, ce nu demult încă abia cu un jumătate de an înainte a ajuns într'un impas în urma căruia

Intervenția unei acțiuni de asanare a devenit inevitabilă.

Se știe că acțiunea la care în afară de Banca Națională participă și două institute mari românești, a început încă în decursul anului trecut. Grație acestei acțiuni Banca „Victoria“ astăzi a început operațiunile bancare deja din finele lunii Octombrie a anului trecut.

Adunarea generală actuală a fost deja una dintre cele mai importante, cari dau o dovadă bună că institutul — deși luptând cu greutățile trecutului — continuă după un program sigur să-și implinească complectă opera de asanare.

În darea de seamă nouă direcțiunea arată

difficultățile din scurta sa gestiune de șase luni.

Cum încă nu toate creanțele dubioase au fost încă lichidate, banca va mai avea de luptat. D. director General Emanoil Comșa, care conduce institutul dela începutul acțiunii de asanare a arătat, cum

noua direcțiune și-a dat toată silința spre a activa în spiritul operelor de refacere a acestui vechi institut financiar românesc.

Prea scurt timp a trecut însă dela primirea conducerii de către noua direcțiune, pentru ca să fi putut realiza acte de valoare mai mare, cari însă desigur mai târziu vor urma cu toată siguranța. Totuși s'au început la sfârșitul lunii Noembrie a anului trecut operațiunile de credit, fapt, care deși este un modest început înseamnă

reactivarea atât a centralei cât și celor opt sucursale ale băncii,

înregistrând în decursul acestei scurte activități rezultate promițătoare.

Astfel s'a început să se lichideze cauzele vechi, dintre cari unele s'au lichidat, altele urmează să fie lichidate, unele fără, altele cu pagubă.

Un moment de remarcă este și faptul că

capitalul social din noua

emisiune s'a încasat până în 31 Decembrie a anului trecut aproape în întregime,

acționarii, noi vărsând suma de 28 jum. milioane la institut. Noul capital social a fost semnat în majoritate de depozenții băncii, pe de altă parte de către foști membri ai consiliului de administrație.

Adunarea generală a luat la cunoștință raportul direcțiunii și aprobat bilanțul

încheiat în gestiunea tre-

Végleges formába öntötték a kényszeregyezségi törvényjavaslatot

A hitelezői csoportok kívánságait részben elvetették

A kényszeregyezségi törvényjavaslatot beterjesztették a parlament irodájába. A törvényjavaslat végleges formát a minisztertanácsban kapott, ahol figyelembe vették az összes beérkezett memorandumokat.

A kereskedők kívánságát csak részben teljesítették.

Igy például elvetették azt, hogy a kényszeregyezségi eljárás tartama alatt hitelezői bizottságot rendeljenek ki az adós cég ügyleteinek ellenőrzésére. Már a moratórium eljárást alatt bebizonyosodott, hogy

ez a rendszer általános elégedetlenséget kelt.

Nem módosították az eredeti tervet az az szakaszát sem, hogy az adós három évi fizetési haladékot is kapjon és ezt azzal az indoklással vetették el, hogy a hitelezők többségének amugy is módjában áll rövidebb fizetési határidőt megszabni. Helyt adtak azonban annak a kívánságnak, hogy a részfizetéseknek legalább negyedévenként kell történnie.

A törvényjavaslatban jobban körülírták a kirendelt bírónak a szerepét,

Roedel báró közvetíti az erdélyi városok külföldi kölcsönét

Kolozsvárt folynak a tárgyalások a külföldi pénzcsoport és az erdélyi városok megbizottai között

Az erdélyi városok, hosszabb ideje fáradoznak azon, hogy a legszükségesebb városi beruházásokra megfelelő kölcsönt szerezzenek. A kölcsön megszerzésére vonatkozó akció valószínűleg

nem marad eredmény nélkül,

mert különböző külföldi pénzcsoportok részint a kormányon keresztül, részint közvetlenül, kedvező ajánlatokat tettek. Az első ilyen közvetlen ajánlat Kolozsvár város tanácsához érkezett. Egy német-amerikai pénzcsoport kolozsvári megbizottja közöl-

cută fără beneficiu, intrucât excedentul dintre beneficiul brut și net a fost destinat în întregime fondului de amortizare a creanțelor vechi dubioase.

Adunarea generală a mai aprobat apoi propunerea noui direcțiunii ca,

descărcarea vechiului consiliu de administrație și direcțiunii să fie ținută în suspensie până la altă propunere

ceea ce adunarea generală admite. I-se dă descărcarea noului consiliu precum și direcțiunii pe termenul gestiunii sale. Urmează apoi realegerea ca membri în consiliul de administrație a dlor dr. Cornel Lăzăi, primarul orașului Arad, Axente Secula, mare proprietar și dr. Iuliu Vicaș, medic ești prin sorți, conform statutelor institutului.

Au mai fost aleși censori supleanți d. inginer Traian Trîmbițian, și d. Mihail Tripa șef inginer al orașului Arad

Meghatározták, hogy az ilfovi törvényszéknél öt, az ország többi törvényszékénél

egy állandó kirendelt kényszeregyezségi bíró fog működni.

Bevezettek egy szakaszt, amely szerint az aktívák 2 százalékát letétbe kell helyezni a kényszeregyezségi eljárás költségeinek fedezésére. Egy másik szakasz fontos rendelkezéseket tartalmaz a telekkönyvi biztosítás tekintetében. Amennyiben az adós, vagy annak kezese a kényszeregyezségi ráták biztosítására jelzálogos bekebelezést ad, ez a bekebelezés minden illeték alól mentes. E célból, amikor a törvényszék helybenhagyja a kényszeregyezségeket, egy hitelezőt rendel ki a jelzálogos biztosítások végrehajtására. A kényszeregyezségi eljárás megindítása előtt már jelzalogot szerzett hitelezők

nem nyernek szavazati jogot,

vagy ha azt gyakorolják, úgy a törvényszék végzéssel intézkedik a bekebelezett vagy előjegyzett zálogjog törlése iránt.

A hitelgények összeírása után dr. Simon pénzügyi tanácsos Bécsbe utazott, hogy a csoport megbizottjával, Groedel báróval a közvetlen tárgyalásokat lefolytassa.

A hatmilliárdos kölcsön lekötése tárgyában az elvi megállapodás a pénzcsoport és az erdélyi városok között létrejött. A pénzcsoport állítolag olyan kedvező kondíciókat állapított meg, amelyek lehetővé teszik a kölcsönnek feltételek mellett való hosszú lejáratu visszafizetését. Simon tanácsos közölte a discussió eredményét a többi hitelt igénylő városokkal. Kolozsvár város tanácsa most értesítést kapott, hogy a külföldi pénzcsoport megbizottai vasárnap Kolozsvárra érkeznek. Kolozsvárra érkeznek ebben az időben az erdélyi városok pénzügyi tanácsosai is, hogy a kölcsön megkötésének feltételeit tárgyalják. Az Ardealul Economic munkatársának Simon pénzügyi tanácsos a következőket mondotta:

— Egyelőre annyit mondhatok, hogy a feltételek kedvezőek. Mihelyt a tárgyalások befejeződnek, az összes feltételeket közölni fogjuk, már csak azért is, hátha kedvezőbb ajánlatot kapunk.

Érdekes, hogy az erdélyi városokat most valószínűleg elhalmozzák különböző kölcsönajánlatokkal.

A pénzügyminiszternél több ajánlat fekszik

és a belügyminiszter felhívta erre a városok figyelmét, közölve, hogy mielőtt bármilyen nagyobb kölcsönt vennének fel, a hitelszükségletet előbb jelentsék be a pénzügyminiszternél, mert az a szándéka, hogy az összes városok kölcsönszükségletét egy tételben szerezze be, hogy így a legkedvezőbb kondíciókat biztosíthassa.

Desvoltarea întreprinderii „Ageco“

Mare societate de agentură și comerț „Ageco“ și-a convocat adunarea generală pe ziua de 22 Iunie a. c.

Bilanțul publicat evidențiază o frumoasă rentabilitate a capitalului plasat în întreprindere și care se cifrează la 30 milioane și un fond de rezervă de 6,500.000 lei.

La active palatul pe care-l are în București, direcțiunea îl evaluiază la 1,534.340 lei, pe când debitorii figurează cu 56,963.638 lei, iar mărfurile în depozit, cu 100,760.591 lei, sumă, care cu alte active se cifrează la 184,445.259 lei.

Întreprinderea a realizat un beneficiu de 4.298.943 lei, având filialele și în Ardeal și Banat, de pildă chiar și în Brașov și Timișoara.

Marea întreprindere are și reprezentanța *Facricei de Postav din Buhuși* și a *Industriei de Tuxtile din Preajmar*, cu cari și-a fondat și nouile cointeresată, între cari întreprinderea de mostre și accesorii de cruitorie „Vestis“ din Brașov și fabrica de confecțiuni și haine muncitorești „Fibra“.

Olvassa a

Keleti Újság-ot

Se reclamă studierea detaliată a proiectului concordatului preventiv

În chestia concordatului preventiv se dovedește cât de necesar este ca autorii proiectelor de legi să lase timp opiniunii publice pentru a examina mai deaproape toate dispozițiile și

cât de rău făcător e sistemul votului grăbit

fără un studiu amănunțit. Conterversele desfășurate până azi au pus în evidență unele lacune ale proiectului dlui Iunian și e de observat că o bună parte din presă a fost de acord să propună amendamente de o însemnătate capitală, ca urcarea cotei reducerea termenului de trei ani, dreptul de control al creditorilor și multe altele. Socotim, în interesul cauzei, că la discuția legii, se va ține seamă de ele.

În proiectul de lege se prevede că vor putea beneficia de concordatul preventiv

numai acei negustori cari au o vechime de trei ani.

Suntem de părere că termenul acesta ar trebui urcat la cel puțin șase-sapte ani

Negustorii de după războiu, constituiesc un element care nu merită să beneficieze de avantajul concordatului preventiv. Iar la obiecția cum că excluderea dela acest beneficiu,

ar urca foarte mult proporția cazurilor de faliment,

vom răspunde că cu cât dispariția acestor negustori de după războiu se va opera într'un tempo mai repede, cu atât mai bine va fi pentru comerțul român.

Opera de selecțiune este inevitabilă. Nu e nevoie să fie întărită printr'o lege al cărui scop este ajutorarea comerțului cinstit și nu a foștilor băști de prăvălie cari s'au improvizat negustori, după războiu, profitând, pentru a obține credit, de dorul imperios al fabricantului străin de-a plasa produsele lui.

O bancă cere moratoriu

Nouii cereri de moratoriu au fost înregistrate ieri la trib. comercial Ilfov.

Între ele e de semnalat și cererea de moratoriu făcută de o bancă. De ani de zile de când durează criza economică, este pentru prima oară când o bancă, solicită moratoriu.

Este vorba de „Banca Română de Finanțare”, societ. anonimă rom. pe acțiuni, cu sediul în str. Academiei 2.

Cererea a fost făcută de reprezentanții ei legali, d-nii N. D. Protopopescu și Mih. Ștefănescu — cari au arătat că

această bancă, cu capital vărsat de 25 milioane,

este continuatoarea „Centralei Băncilor de Provincie”

și că a avut o activitate normală până acum, când în pricina căderii a două întreprinderi finanțate de bancă (Soc. Auto-Import din București și Fabrica Foota din Timișoara), dansa a ajuns în jenă și nu poate face față plăților.

Din situația și bilanțul, prezentate, de bancă, se vede că

are deponenți pentru suma de 11,650.000 lei —

iar activul este de 63,494.000 față de pasivul de 42,140.000 lei.

Străinii despre viața economică din România

Dl Barth, deputat în parlamentul francez, președinte al Uniunii Viticultorilor Francezi, despre dezvoltarea economică a României

Dl Barth, deputat în parlamentul francez și președinte al Uniunii Viticultorilor din Franța, sosit la congresul internațional de agricultură în București, a precizat ziarului „Ardealul Economic” posibilitățile economice ale României, declarându-ne următoarele:

— România mi-a făcut excelente impresii.

— Ce am văzut în România au întrecut cu mult ceiaze credem și știam. Aveți o țară frumoasă, frumoasă în accepția cea mai înaltă a cuvântului. Pământ bogat, câmpii fertile, stepă pusă în valoare de munca omului, dealuri încărcate cu vii și livezi, pomeți bălți superbe, sol și subsol binecuvântat de Dzeu. Am zărit peisagi bucolice, priveliști alpine, vederi panoramice minunate.

Poporul cu aceleași calități și defecte ale latinului cu expansie, vesel, vioi, adaptabil, spirit de asimilare extraordinar.

Pătura culturală, are viu cultul Franței. — unde cei mai mulți s'au format — și a latinității ancestrale. România face parte din civilizația mediteraneană.

Ca și la noi, pe lângă România frivolă de suprafață, există și România care muncește. Cu prilejul congresului internațional agricol mi-a fost dat să constat — nu cu surprindere — dar cu mulțumire că România posedă o pătură bine formată de îndrumători pe terenul agronomic, viticol zootehnic, apicol, sericicol, etc.

— Exproprierea ce-ați făcut o constă în cel mai privilegiat efort pe care l'a înregistrat istoria în schimbările de struc-

tură socială.

Ați făcut o revoluție pașnică.

Înțelepciunea marilor proprietari a evitat o catastrofă socială.

Opera aceasta trebuie desăvârșită și sunt încredințat că o veți face.

— Viticultură e identică ca și la noi. Am expus-o în conferința mea.

Viticultura românească are aceiași dușmani ca și viticultura franceză.

Remediile sunt aceleași. Trebuie ca opinia publică să fie pătrunsă de două lucruri: vinul este un aliment tonic, fortificant. Vinul este dușmanul alcoolismului

După băutura popoarele se pot clasifica astfel: latinul bea vin, germanul bere și slavul rachiu.

Genul latin se datorește nemuritoarei licoare a lui Bacchus. Poriții noștri au beut vin, cidru. Și după ce își potoleau setea cu aceste băuturi naturale, naveau să se teamă de vre'o deșteptare cumplită.

Afară de abuzuri, pururea dăunătoare, vinului i se datorește veselia și buna dispoziție a rasei latine.

În vechile mănăstiri, în evul mediu, la noi, ca și la dv., s'a păstrat cultul latinismului alături de buțile cu vin bun.

Și aici a luat sfârșit convorbirea avută cu președintele Sindicatelor Viticole Franceze.

G. Milea.

Fiókhálózatot épít ki Erdélyben és a Bánságban a Banca Internațională

Megirtuk, hogy Bukarestben Banca Internațională eimen új nagy pénzintézet alakult, amelynek alapításában három nagy külföldi bank vett részt. A Dresdener Bank, az Amsterdamsche Bank és a londoni Hambros és Haise pénzintézetek a patrónusai a Banca Internaționalának, amelynél érdekeltséget vállal a francia Holding-Társaság is.

Ez a bankalapítás, amely ötszázmillió lej alaptőkével kezdte meg prosperitását, az első komoly bevonulása a külföldi tőkének a romániai piacra a stabilizáció után. Az igazgatóságban Franașovici, Mitilieu és

Manoilescu is helyet foglalnak, mégpedig aktív szerepléssel, mellettük a külföldi tőkeesportok megbízottjaként Wietzleben vezérigazgató irányítja a pénzintézet műveleteit.

Amint értesülünk, a Banca Internațională rövidesen megkezdi fiókhálózatának kiépítését és Erdélyben, valamint a Bánságban is fiókot állít fel, hogy ezeken keresztül közvetlen kapcsolatot teremtsen magának az erdélyi és a bánsági gazdasági élettel. Hírek szerint az aradi fiók felállítására rövidesen megtörténik és ennek vezetője Argetoianu miniszter egyik híve, Miklósi Aurél igazgató lesz.

Achitarea ordonanțelor emise de CFR. în 1929

Normele stabilite de Direcțiunea Generală

Administrația căilor ferate a luat o hotărâre deosebit de importantă în legătură cu achitarea ordonanțelor în suferință

Direcțiunea generală a căilor ferate a pus în vedere tuturor diviziilor de comptabilitate din întreagă țară, ca

ordonanțele de plată intrate în cassele stațiilor până la data de 6 Iunie a. c., să fie plătite

după cum urmează:

Integral cele până la o valoare de 400.000 lei și

în cote fixe lunare — așa după cum s'a plătit și în trecut — ordonanțele din 1929.

Asupra celor din 1928 se mentine,

pentru moment restricțiunea de a nu se achita până ce o comisiune special instituită, nu le va vedea pe fiecare în parte.

Salvarea Băncii Lazaris din București

Asanarea se proiectează prin Dl. Lazaris

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat în numărul trecut, ca Banca Lazaris din București, a ajuns în faliment. Deponenții Băncii Lazaris în număr de

80 la sută au cerut ridicarea falimentului

și continuarea comerțului de către însuși d. A. Lazaris.

Interesul creditorilor, e, firește, ca lichidarea să se facă prin d. Lazaris care cunoaște bine pe debitorii săi ca și felul cum va putea lichida mai bine.

Firma Lazaris are o vechime de 33 ani și

se bucură atât pe piața

noastră că și a Brăilei de încredere și simpatie.

De aceea în toate cercurile bancare se deplânge nenorocirea care a lovit atât de neașteptarea reale servicii și înlesniri comerțului mic.

Olvassa a

Lemnul-t

Nagy érdeklődés mellett zajtott le az aradi „Victoria“ Bank közgyűlése

Junius 8-án zajlott le nagy érdeklődés mellett az aradi „Victoria“ Bank rendes évi közgyűlése, amelyen az igazgatóság beszámolt az intézet szanálására lefolytatott eddigi munkálatokról.

Amint ismeretes, a „Victoria“ Bank az elmúlt évben fizetési nehézségekbe jutott, azonban tekintettel arra, hogy az intézet teljesen aktív volt, a Banca Națională és két nagy román pénzügyintézet támogatásukat ajánlották fel az intézetnek a szanálás idejére. A szanálási műveletet Comsa vezérigazgató irányítása mellett

az intézet vezetősége legnagyobb körültekintéssel vitte keresztül

és ennek tudható be, hogy alig hat hónap leforgása alatt a szanálást nagyjában befejezettnek lehetett minősíteni. Az elmúlt év novemberében úgy az aradi

A Banca Națională felülvizsgálja a fióktintézetek működését

A Banca Națională a kamatláb felemelése után utasította az egyes fióktintézeteket, hogy kísérik figyelemmel a visszleszámitolást élvező hitelintézetek kihelyezési politikáját s ha úgy találják, hogy túllépik az egyezb. már limitált percentséget, vonják meg tőlük a hitelezést.

A központhoz befutó értesítések szerint, az ország egyes területein mind gyakrabban fordul elő, hogy a visszleszámitolást igénybevevő pénzügyintézetek a kölcsönt nem a közön-

ség hitelügyének normális ki-elégítésére használják fel, hanem közülök némelyek visszaélnék.

A Banca Națională igazgatósága, hogy ezekről a panaszokról meggyőződést szerezhesse, igazgatóságának egy tagját, Ion Lepadatu volt pénzügyminisztert küldötte ki Erdélybe. Lepadatu vizsgáló körútját Nagyváradon kezdte meg s azután Kolozsvárt folytatta. Kolozsvár után a többi vidéki fióktintézetek kerülnek sorra.

fióktintézet, mint az intézet nyolc fiókja ismét megkezdte aktivitását a pénz- és gazdasági piacokon. Jellemző az intézet iránti bizalomra az, hogy a szanálással kapcsolatosan keresztülvitt alaptőkeemelés december 31-éig majdnem teljesen befizetést nyert, vagyis

az új emisszióból 28 és félmilliót fizettek be a részvényesek a múlt év végéig.

Az intézet természetesen nyereség nélkül zárta merlegét, illetőleg a nyereséget nem fizeti ki osztalék formájában, hanem a kétes követelések tartalék-alapjának növelésére fordítja. A közgyűlés az igazgatóságba delegálta dr. Cornel Lutai polgármestert, Axente Secula földbirtokost és dr. Vicaș Gyula orvost. Traian Trimbicani mérnököt és Tripa Mihály városi főmérnököt pedig cenzorokká választotta meg.

ség hitelügyének normális ki-elégítésére használják fel, hanem közülök némelyek visszaélnék.

A Banca Națională igazgatósága, hogy ezekről a panaszokról meggyőződést szerezhesse, igazgatóságának egy tagját, Ion Lepadatu volt pénzügyminisztert küldötte ki Erdélybe. Lepadatu vizsgáló körútját Nagyváradon kezdte meg s azután Kolozsvárt folytatta. Kolozsvár után a többi vidéki fióktintézetek kerülnek sorra.

Camera de Comerț din Cluj cere reducerea impozitelor comunale

O acțiune a comercianților din Cluj

Comercianții din Cluj au pornit o acțiune împotriva taxelor comunale prea urcate, stabilite de secția financiară a Primăriei Cluj. Ei s'au adresat Camerei de comerț din Cluj și conducerea acestei Camere a luat în cercetare toate plângerile comercianților în ce privește proiectul taxelor comunale. Rezultatul acestor cercetări a fost precizarea sub formă de propuneri ale Camerei de comerț pentru schimbarea proiectului Consiliului comunal din Cluj în ce privește taxele comunale.

Intre altele, Camera de comerț propune ca magazinele de manufactură, de confecțiuni, de porțelanuri și sticlărie, de mobile fine, atelierele de fotografii, croitorile bărbătești de lux și coaforii de dame, de manicură,

să nu fie impuse cu taxe mai urcate decât celelalte întreprinderi comerciale,

fiindcă nu este prin nimic motivat, căci firmele comerciale mai sus înscrise, mai toate vând și articole comune cel puțin în aceeași măsură ca și articole fine. Atelierele de fotografii și coaforii sunt azi o ne-

voe generală și nu un lux. Tot așa nu există la Cluj croitor de lux ci croitori care lucrează pentru pătura socială mai bună.

Camera de comerț propune să se împartă în trei categorii stabilimentele comerciale și industriale, obligate să plătească taxe comunale,

o categorie care Plătește 15 la sută din valoarea locativă, altă categorie să plătească numai 10 la sută și a treia categorie numai 5 la sută,

fiindcă rezultatul impunerilor a fost mai mare decât suma fixată în buget sub acest titlu. Pe de altă parte chirile s'au urcat în așa măsură, încât astăzi

din 15 la sută rezultă o sumă mai mare decât în anul 1923 din 30 la sută.

Camera mai propune reducerea taxelor comunale periferice, pentru simplul motiv că venitul comercianților și industriașilor din cartierele marginase este evident mai mic decât al acelor din interiorul orașului. Camera de comerț propune apoi

desființarea taxei de 10 la sută pentru serviciul pompierilor

fiind o taxă care nu produce cât s'a dovedit că perceperea și urmărirea ei reclamă mai multe cheltuieli decât este venitul Primăriei. Camera de comerț vrea să delege doi reprezentanți și anume un industriaș și un comerciant care să ia parte la lucrările de evaluare a taxelor comunale ce au de plătit industriașii și comercianții. Camera propune ca delegatul Consiliului comunal

să fie un membru din consiliu, iar nici de cum un funcționar al primăriei.

Camera de comerț are apoi o propunere care sună:

nu se poate impune nici un anunț particular,

așezat în galantarele prăvăliilor sau geamuri, poartă, dacă acel anunț este al proprietarului obiectului unde se expune.

Prin aceasta, Camera speră că se va pune odată capăt procedurilor actuale atât de dăunătoare comerțului.

Un faliment extraordinar în Timișoara

Pasivele firmei Armin Ungar se cifrează la 16 milioane

În Banat a provocat mare surpriză recentul faliment, care s'a înregistrat în Timișoara, cea mai recentă victimă a crizei economice, în Timișoara este firma de manufactură Armin Ungar, ale cărei pasive se cifrează la 16 milioane lei, față de 8 milioane, cari se înregistrează la pasive.

Din pasive 7 milioane sunt datorii bancare, iar 9 milioane sunt ale firmelor comerciale,

cu cari întreprinderea a fost în legătură.

Falimentul firmei Ungar, a produs mare consternație în Timișoara, avându-se în vedere, că firma a fost una dintre cele mai mari în Banat, și a avut foarte mari legături.

În cercurile inițiate se crede însă, că se va putea încheia un acord potrivit cu creditorii, pentru a se evita falimentul.

Banca Simion Krausz oferă creditorilor 40%

În chestia insolvenței Băncii Krausz din Budapesta, despre care au dat amănunte la timp a survenit un nou eveniment. Băncile ungurești din Cluj au primit știrea din Budape-

sta, după care Banca falită a dlui Simion Krausz, care a finanțat până acuma și multe întreprinderi industriale din Ardeal oferă creditorilor ei o cotă de 40 la sută pentru creanțele lor

Taxele pe brevetele de băuturi spirtoase

Un proiect al Ministerului de Finanțe

Ministerul de finanțe a alcătuit un proiect de lege prin care reglementează chestiunea brevetelor de băuturi spirtoase.

Brevetele vor fi supuse unei taxe speciale a cărei mărime n'a fost încă fixată,

dar se crede că va fi între 5000 și 30.000 lei pe an.

Proiectul este, dealtfel, în strânsă

legătură cu

noul regim al spiritului, dar dat fiind că alcătuirea și aplicarea noului regim necesită un timp mai îndelungat, Ministerul de Finanțe a crezut necesar să vie „din motive” financiare, cu un ceas mai de vreme cu acest proiect.

Se crede că venitul care va reeși din această nouă taxă, va trece de o jumătate miliard lei.

O mare insolvență la Budapesta

Una din cele mai mari instituții financiare din Ungaria, Banca Ipotecară de Agricultură — Földhitelbank — din Budapesta este în incetare de plăți. Faptul a provocat o senzație enormă în toate cercurile pentru că această bancă, care lucra numai cu agricultori s'a îndelnicit mult cu plasarea scrisurilor ei pe piețele străine, în primul rând, în Londra.

În Bursă, cursul obligațiunilor lui Földhitelbank a scăzut mult în ultimul timp și

presa ungară atribue acest fapt unor mașinațiuni pornite dela Viena.

Până și falimentele recente al casei Krausz și a întreprinderii textile Klein sunt atribuite de presa ungară tot mașinațiunilor din Viena Rămâne de văzut intrucât acesta obli-

gațiuni sunt exacte.

Numeroși agricultori unguri au depus economiile lor în această bancă, cu un capital de 50 milioane pengő,

aproape un miliard și jumătate lei.

Banca de Credit din Budapesta, Banca de Comerț și Banca Anglo-Maghiară, au ținut o conferință pentru salvarea lui Földhitelbank. Se asigură că

și guvernul din Budapesta va face tot posibilul în sensul asanării băncii

pentru a scape piața ungară de urmările dezastruoase ale unui asemenea faliment.

Directorul băncii este d. Francisc Paupera, financiar de frunte și mare agricultor.

FÜSZER- GYARMATÁRU

Fizetésektelenségek lavinája
söpör végig a fűszer- gyarmatáru piacon

Nincs pénz, nincs fogyasztás — Csak 30—40%os egyezségek vannak — Hódít az amerikai rizs

A világpiacon irányzat fűszer- gyarmatáruban újabban élénkülő forgalmat mutat, bár a vásárlási kedv némileg alatta van az évenként ilyenkor szokásos arányoknak. A feszült kontinentális pénzügyi szituáció s az általános ipari helyzet némi vontatottsága láthatóan szertefejtette a kereslet bizonyos fokú tartózkodó jellegét illetően.

Kávében

A helyzet általában ingadozó és bizonytalan. All ez természetesen elsősorban a brazil-fajokra. Az egyes nagykereskedelmi csoportok meglehetősen eltérő módon ítélik meg a braziliai árcsökkentési bizottság rendelkezésére álló anyagi forrásokat. A braziliai kávétermés bőséges volta kétségkívül igen erős próbára elé állítja a kávévédelmi bizottságot már a jelenben is és igen nagy áldozatokat ró rá, hogy az árnívó logikus csökkentését tőle telhetően feltartóztassa. Természetesen akadnak oly vélekedések is, melyek szerint a kávévédelmi bizottságnak bőséges tartalékok állanak rendelkezésére és így a kávé árában a közeljövőt illetően lényegesebb lanyhulásra aligha lehet számítani. Természetesen a legutóbbi előfordult árcsökkenések egyelőre még nem tekinthetők általánosaknak, mert míg egyes fajták a legutóbbi hetek során 10 százalékos leadvák régebbi árnívójukból, addig mások viszont alig egy-két percentet veszítettek csupán régebbi áraikból.

A kékkávék árnívója

Az utóbbi hetek során lényegében változatlanok mondhatóak. A harmadrendű szemek, melyek nagyobb mennyiségük és kínálatuk folytán legutóbb érezhetően lanyhitották a piac áralkulását, újabb készleteikben erősen megcsappantak és a kínálat jelenleg már meglehetősen minimális bennük. A nagy számú prima árukban a helyzet változatlan és az árak még mindig meglehetősen magasak, különösen mióta nyilvánvalóvá lett, hogy a termelő országok készletei ezekben az árukban már alaposan megcsökkentek. A fogyasztás különben változatlanul érdeklődik e minőségek iránt és a jelenségek arra vallanak, hogy a prima áruk tovább is az érdeklődés homlokterében fognak állani, miután a spekuláció a legutóbbi években lezajlott teahossz analogiájára ezúttal is főként a legprimább minőségeket favorizálja.

Irányárak: Rio 7. és kikötői jegyzése jelenleg 79/6. Santos superior 100 shilling körül.

Teában

az aukciókon forgalmazott mennyiségek nagyjából megfelelnek a szezonon kívüli állapotnak,

de az őszi szállítási árukra vonatkozóan meglehetősen jelentős kötéseket bonyolítanak le, hetek óta változatlanul nyugvó árak mellett.

Borsban

csakis fogható áruk iránt van erősebb érdeklődés s ennek folytán a jelentős terméskészletek mellett is alig két-három százalékos csökkentést tesz ki az árlemorzsolódás legutóbbi aránya. Viszont az őszi árukra vonatkozóan legtöbb kikötői importcég

a nagy termés folytán a prompt árnál lényegesen kisebb ajánlatokat tesz s így nagyjából a borsárak további csökkenésére lehet számítani.

Rizsben

a piaci helyzet legutóbbi anynyiban változott, hogy a kontinentális piac újabban mindinkább ráveti magát az amerikai árura s egyre jelentősebb kötések jönnek létre ebben a cikkben az indiai és olaszországi rizs rovására.

A belső piacon

a forgalom minimális. Nincs pénz — nincs fogyasztás és így a piac súlyos krízisen megy át. A fizetésektelenségek a szakmában napirenden vannak és az adósok 30—40 százalékos egyezségekkel próbálnak szabadulni kötelezettségeik alól. Az árak éppen ezért lanyhán tendálnak, azonban lényeges eltérések nincsenek.

A likórszindikátus küldöttsége a pénzügyminiszternél

Külön illetékek terhelték meg a likőrfogyasztást

A fogyasztási adók január 1-én történt felemelése alkalmával a gyümölcspálinkák fogyasztási illetékét egységesítette a kormány. Ugyanakkor ezeknél a cikkeknel az új illetékek kivételével, tekintet nélkül az alkoholtartalomra,

5 százalékos redukált értékilletéket vetett ki.

A Likórszindikátus akciót indított, hogy azoknak a cégeknek, melyek ad valorem illeték címén, a megállapított 5 százaléknál többet fizettek be, új adóiknál a különbözetet ismerjék el, helyesebben írják javukra.

Ebben az ügyben Bing János aradi, Schwartz Fülöp te-

mesvári és Steuer Camil bucu- resti-i bor- és likörkereskedők- ből álló háromtagú küldöttség kereste fel Popovici pénzügy- minisztert, aki a küldöttséget Simionescu államtitkárhoz utasi- totta, tekintettel arra, hogy a vonatkozó referatutumot Simio- nescu készíti elő. A küldöttség ezután föl is kereste az állam- titkárt, akivel behatóan tárg- yaltak az ügyre vonatkozólag és ennek kapcsán valószínűnek látszik, hogy

a kérést teljesíti a pénz- ügyminiszter

s így nem fog sor kerülni arra, hogy per utján érvényesítsék jogos követeléseiket a likör- gyárosok az állammal szemben.

Törvény készül a kartellek ellen?

Csak az iparkamarák hozzájárulásával alkalmazhatók maximális árak — Megszüntetik a házalóipart — Mit tartalmaz a tisztességtelen verseny meggátlásáról szóló törvény

A kereskedelmi és ipari miniszter megküldötte a Kamarák Szövetségének a tisztességtelen verseny meggátlásáról szóló törvényt. A törvény első szakaszai

megszüntetik a házaló kereskedelmet,

illetve azt csakis a mezőgazdasági, erdei, kerti termékekre és a háziipar cikkeire korlátozza. A kereskedelmi és iparkamarák

véleménye alapján a kereskedelmi miniszter lesz jogosult a házaló ipar tárgyát képező más cikkek megállapítani. Kivételt képez a helyzet a vásárokon és búcsukon, amikor más tárgyakkal is lehet házalni, de csak olyan kereskedőknek, akik két év óta be vannak jegyezve, vagy olyan iparosoknak, akik saját termékeiket árulják.

A törvénytervezet szigoruan

körülírja a bizományosok és az utazók jogkörét. Mindkét kategóriába tartozók

csak kereskedőkkel köthetnek üzleteket és áru- raktárt nem tarthatnak.

A sajtótermékekkel való utazás vagy ügynökségek nem tartozik ezen tilalom alá. Minden kereskedelmi képviselő a kamarától kap igazolványt.

A törvénytervezet bünteti az árufelhalmozást, áruk nagymértékben való eladását, előzetes hatósági engedély nélkül és szigorú bírságot ró különösen az élelmiszerek felhalmozóra. Ugyanigy büntetik azt is, aki másokat ajándékkal, ígérekkel, fenyegetéssel vagy fondorlattal reábirnak vagy kényszerítenek, hogy valamely árucikket csak egy bizonyos áron adjanak el. Fogházzal büntetik azt a kereskedőt, aki a vevőt tévedésbe ejtve, más árut ad, mint amit az kér. Bizonyítani azonban csak a kereskedő számlájával vagy jegyzékével lehet.

Tilos a jövőben maximált árakat megállapítani,

tehát a törvény nyomán az összes kartelleknek el kell tűnniök. A maximális árak megállapítása egyedül a községi képviselőtestületet (interimár bizottságot) illeti meg és ezek is csak a kereskedelmi és iparkamara hozzájárulásával gyakorolhatják ezt a jogot. Ha a hatóság és a kamara között nézeteltérés van, a kereskedelmi miniszter dönt. Maximálni csak olyan árucikkeket szabad, amelyek közszükségletűek és a minisztertanácsi jegyzőkönyvben mint ilyenek vannak megjelölve. A javaslatához természetesen még hozzászólnak az érdekeltek is. A kartellek célja elsősorban az azonos szakmák árainak szabályozása és így a törvénynek különbséget kell tenni az árnívómaximálás és árszabályozás között.

Megalakult a kolozsvári kereskedők Temetkezési és Önszegélyezési Egyesülete

A Sfatul Negustoresc kezdeményezésére a kolozsvári és vidéki kereskedők június 9-én értekezletet tartottak, amelyen Romanovici Grigore, a Sfatul Negustoresc főtitkára és Somogyi Miksa ismertették a kolozsvári és környéki kereskedők temetkezési és önszegélyezési egyesülete megalakításának előkészítő munkálatait. Somogyi Miksa felolvasta az alapszabálytervezetet, amelyet az értekezlet egyhangulag elfogadott és kimondotta az egyesület megalakítását. Az egyesület működési kereteinek megállapítását és a tisztikar megválasztását a később megtartandó gyűlésen fogják eszközölni.

BEREA "URSUS" este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

Interzicerea comerțului ambulant

Măsuri pentru oprirea comerțului ilicit — Funcționarea reprezentanților de comerț — Prețurile maxime

În nr. de Sâmbătă al ziarului, ne-am ocupat de anteproiectul de lege pentru reprimarea concurenței neleale, extrăgând din capitolele privitoare la speculă, lichidări și premii.

Continuăm astăzi cu comerțul ambulant și cel ilicit.

Reglementarea comerțului ambulant

Înmulțirea comercianților ambulanti — scutiți de cheltuielile negustorilor stabili — preocupă de vreme îndelungată camerele de comerț. Toate cerele făcute pentru interzicerea sau reglementarea acestui comerț, au avut drept urmare jumătăți de măsuri cari nici odată nu au dus la rezultat dorit.

Anteproiectul de lege pentru reglementarea comerțului ambulant, interzice în viitor acest comerț cu excepția produselor de agricultură, silvicultură, drădinărie, industrie casnică, precum și alte obiecte de primă necesitate ce se vor fixa de ministerul de industrie cu avizul Camerelor de comerț.

Comerțul în bălciuri

Mărfurile oprite în comerțul ambulant pot fi vândute la bălciuri și târguri anume autorizate de ministerul de industrie și comerț însă numai de comercianți stabili cu firme înscrise de peste doi ani, și de meseriașii care își desfac propriile lor produse.

Ziarele și imprimările sunt complet libere în comerțul ambulant.

Funcționarea reprezentanților de comerț

În continuare ante proiectul de lege se ocupă cu reglementarea funcționării reprezentanților, somisionarilor și comisvoiajorilor caselor de comerț. Nici unul din aceștia nu va putea încheia convențiuni decât cu comercianți și nu va putea avea depozite de mărfuri ci numai de mostre sau modele.

Reprezentanții de comerț sunt obligați să declare Camerei de comerț a circumscripției caselor pentru care lucrează și să depună pentru viză procura dată de aceasta.

Comerțul ilicit

Pentru ca să se evite urcarea prețului de vânzare a mărfurilor de primă necesitate prin acumularea lor în cantități ce depășesc capacitatea de desfășurare a întreprinderilor, sau nu sunt justificate de obligațiunile de comerț, viitoarea lege va prevedea importante amenzi pentru cei ce vor face acest lucru.

Aceiași amendă se va aplica și deținătorilor alimentelor de primă necesitate și combustibilului cari — spre a provoca urcarea prețurilor — se asociază cu scopul de a nu vinde sau a vinde numai la un anumit preț. Se vor pedepsi de asemenea

cei ce prin abuz de autoritate, daruri, promisiuni amenințări, uneltiri viclene, constrâng sau determină pe alți deținători de mărfuri să refuze vânzarea sau să ridice prețurile existente.

Comercianții cari vor înșela pe cumpărători dându-le altă marfă decât cea propusă, vor fi pedepsiți cu închisoare. Dovada va putea fi făcută numai prin factura sau nota scrisă a comerciantului.

Prețurile maxime

Nimeni nu poate stabili prețuri maxime de vânzare decât în limitele expuse mai jos.

Prețuri maxime pot fi stabilite de consiliile comunale și comisiunile interimare numai cu consimțământul Camerii de comerț; iar în caz de divergență cu aprobarea ministerului de industrie și comerț și numai pentru articole de primă necesitate vor fi calificate ca atare printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

Acesta este, în rezumat, anteproiectul de lege. În această formă el a fost trimis Uniunii camerelor de comerț pentru a-și da avizul, și abia apoi se va da formă definitivă.

Valamit mégis kapnak az aradi Egyesült Bank betétesei Összesen még tíz százalék kielégítést remélhetnek a betétesek — Összel kezdődik meg az első résztorlesztés

A csődeljárás megnyitásával az Egyesült Bank betéteseinek reményei alaposan megcsappantak. Ugy látszik azonban, hogy a csőd intézői igyekeznek a betétesek sorsán segíteni és értesüléseink szerint már rövidesen kapnak a betétesek bizonyos hányadot az Egyesült Bankban elhelyezett pénzükből. Az Ardealul Economic munkatársa beszélgetést folytatott dr. Kilényi Zoltán aradi ügyvéddel, aki Jancu Cornel dr. csődtömeggondnok mellett a csőd ügyeit intézi.

— A betétesek sorsán — mondotta — minden igyekeztünkkel segíteni akarunk és tervbe vettük, hogy bizonyos részkielégítést nyújtunk számukra, de erről legkorábban csak az ősz elején, három-négy hónap múlva lehet szó. Remélem, hogy az addigi inkasszók-ból összegyűl annyi, hogy

négy százalék kifizetésére sor kerülhet.

Többre semmiképen sem lehet számítani. — Hogy mennyit kaphatnak még összesen vissza a betétesek, azt még nem lehet

Felkészülnek a szakmai érdekeltségek a kamarai választásokra

Előterben a paritásos listák — Megieelő helyet kell kapniok a kisebbségeknek a kamarák vezetésében

A közeledő kereskedelmi és iparkamarai választásokkal kapcsolatosan az egyes érdekképviseletek már megkezdték aktivitásukat. Mindenütt paritásos listákról tárgyalnak az erdélyi és bánági kamaráknál. Egyes helyeken a kisebbségek részéről felmerült ugyan az önálló listára való szavazás gondolata, azonban a jözanabb elemek meggyőződtek arról, hogy az ilyen alapon megejtendő választás

nem áll az ipar és kereskedelem érdekében,

mert az egyenetlenkedést kelt a kamarák kebelében. Ilyen körülmények között előre látható, hogy valamennyi kamara területén a paritásos listák jutnak győzelemre.

A kamarai választások ügyében *Negrăția* Joan kolozsvári iparkamarai elnök, szenátor a bukaresti sajtóban nyilatkozott. Leszögezte, hogy a kamarák életében tevékeny részt vesznek a kisebbségek és így illő, hogy a vezetésben is részük legyen. Ezután *Pop Sever*, a kamara alelnöke nyilatkozott.

— A kamara vezetőségének paritásos alapon való megalakítása, — mondotta, — nem politika, hanem törvényszerű szükségesség. Ugy a román, mint a kisebbségi iparosok és kereskedők között sokan vannak olyanok, akiknek nem szabad hiányozniok a kamarák vezetőségéből. Különösen most van szükség a kereskedelem összes elemeinek egységére, amikor az egyes iparkamarák területén

sor kerül a tőzsdék felállítására.

A kolozsvári kamara területén valószínűleg csak egy lista lesz. A jelölések ügyében tanácskozások folynak a Sfatul Negustoresc, az Ugir és a Román Iparosok és Kiskereskedők Egyesületének vezetőségével és remény van arra, hogy sikerül a közös listát megvalósítani.

A kamarai választások előkészítésével foglalkozott a kolozsvári iparkamara interimár bizottsága legutóbbi ülésén. Az ülésen Moldovan Antal ipartestületi elnök kifogásolta, hogy az iparügyi miniszter a kamara előterjesztésével ellentétben redukálta a kisiparos választmányi tagok számát. Az igazgatósági ülésen a kamara interimár bizottsága megállapította az egyes megyék jelölésének létszámát. Szilágy megye két kiskereskedőt és két kisiparost, Szamos megye két kiskereskedőt és egy kisiparost, Besztercenaszódmegye egy nagyiparost és egy kiskereskedőt, Torda-aranyos megye egy nagyiparost és egy kiskereskedőt küld a kamarába. A többi tagokat Kolozsvár, illetve Kolozsmegye választja.

Az erdélyi és a bánági könyv- és papírkereskedők kongresszusa

Vasárnap délelőtt az erdélyi és bánági könyv- és papírkereskedők kongresszusát tartották dr. *Dobó* Ferenc elnöke alatt a kereskedelmi és iparkamarában, amelyen a könyvkereskedők igen nagy számban vettek részt. Első tárgypontként elhangzott az a kívánság, hogy a könyvkereskedők alakítsák meg egyletüket és azután lépjenek be a könyvkereskedők nemzetközi szervezetébe. Az egyesület megalapítására, amely szeptember első felében várható, bizottságot küldtek ki és ugyan csak bizottságot küldtek ki a papírkereskedők kívánságának megfelelően, az iskoláknak, tantervezésére vonatkozó probléma rendezésére is.

Olvassa a

„Lemnul“-t

DIANA

sós borszesz, vezérképviselet
„GEA“ KRAYER. Fő-
lerakat Balkán Impex,
TIMIȘOARA.

Műtőasztalok
Kertibutor Vas és Rézbutor
 elsőrendű kivitelben
Vas és Rézbutorgyár
 Timișoara, Elizabetin, Piața Bisericeii 2.
 Telefon: 18-31.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
 TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
 Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN”
 FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
 ORADEA

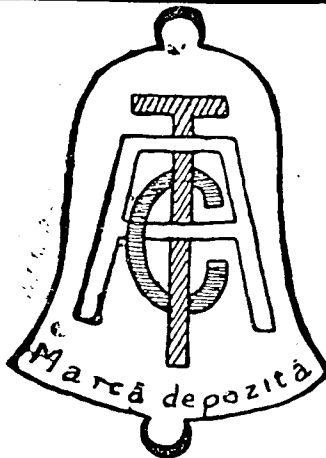
Ajânja nõi luxus, trotteur és gyermekecipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
 Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
 (Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
 magasfeszültségű anyagok. Mű-
 szerek: Hartmann & Braun.
 Szénkefék: Sächsische Din a-
 mobürstenfabrik. Motorok:
 Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Cu această marcă este prevăzută
 fiecare obiect de argint și lux fa-
 bricat în fabrică

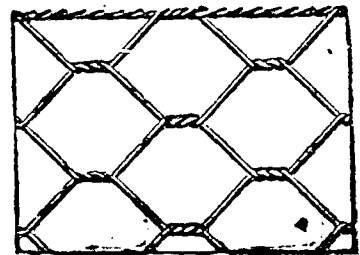
„TACĂMUL” din
 CLUJ.

Fineță de 800!

Pabricațiile se pot procura în prăvăliile de
 bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
 „Tacămul” fabrică de argintării, Cluj,
 Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82
 Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:
 Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
 Szöveg között cm²-
 ként — — Lei 15'—
 Többi hirdetési ol-
 dalon — — Lei 10'—
 Egy garmond sor Lei 80'—

Többszöröcsavart (hatsarkos)
 horganyozott sodronykerítés-
 fonatok, mindenféle sodrony-
 szövetek, horganyozott tűs-
 keshuzal, vas- és rézbutorok,
 sodronyágybetétek a legelő-
 nyösebb árakban beszerez-
 hetők:

Pásztori & Heftmann
 Brașov,
 sodronyáru, vas- és rézbutor-
 gyárában.
 Gyár: Hátulsó-ucca 66. Tele-
 fon: 481. Mintaraktár: Kórház-
 ucca 32. Telefon: 428.

Citiți

„Lemnul”

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
 letet legelő-
 nyösebben
 végez.

Áruraktárai
 a vasut
 mellett

Engedélyezett
 devizahely.

Betéteket
 elfogad

Affiliált Intézetek:
 Torda-Aranyos Vármegyei
 Takarékpénztár Rt. Torda
 Alsófehérvármegyei Gaz-
 dasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyváradon
 Székelyudvarhelyen
 Sz. Keresszúrmon. Szászré-
 genyvidéki Takarékpénztár és Hitel-
 Bank Rt. Bünyevadon. Szamosújvári
 Hitelbank Rt. Szamosújváron.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

ará pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
 Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
 Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
 Bankoknak és pénzügyintézeteknek . . . 2000 lei
 Pentru străinătate } 1500 lei.
 Külföldre . . . }

Jumătate an { 600 lei
 1200 lei
 600 lei
 Felevere . . . } 1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm². } 20 lei
 Cimlapon l. oldalon cm²-ként }
 In text } 15 lei
 Szövegoldalon }
 Un sir garmond } 80 lei
 Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Meleg, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce :

șireturi pentru
ghete, trese, șireturi de
lama goufrate, șitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt :

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tresset borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

Telegram : Pasmanterla Victoria

Ne fogadjon el mást
„Mira” légyfogó
a legjobb!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

SZENT GYÖRGY

D
A
C
I
A

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fióktintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkái **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.